

LES 06: EERLIJK IS LEUKER

IDEALE MOMENT: VOOR DE PAUZE | BENODIGDHEDEN: DIGIBORD & POWERPOINT

Lesdoel

- De leerlingen zijn zich bewuster van het belang van eerlijk delen, en wat ze zelf kunnen doen om daaraan bij te dragen.
- Ze begrijpen dat jongens/mannen en meisjes/vrouwen gelijkwaardig zijn.
- Ze hebben meer kennis van de genderpatronen die in onze samenleving zitten, en zijn sneller in staat die kritisch te herkennen en er vrijer mee om te gaan.

Introductie – 5 min

[slide 1 PowerPoint]

Weet je wat zo leuk is aan duurzamer leven? Dat er van alles te ontdekken is! Er moeten allemaal uitvindingen worden gedaan die de wereld beter maken, en misschien gaat één van jullie die wel doen! Als we met z'n allen zo slim mogelijk worden, gaat het beter lukken om goed voor de natuur en de dieren te zorgen. En voor de mensen natuurlijk. De aarde is van ons allemaal, dus moeten we alles wat er is eerlijk delen. Je hebt niet meer recht op geld, eten of vrijheid als je in Europa bent geboren dan als je in Afrika woont. Dat is crazy! Het maakt niks uit waar je vandaan komt, welke kleur je hebt, of je een meisje of jongen of geen van beide wil zijn, waar je in gelooft of met wie je wil zoenen. Iedereen is evenveel waard. Sterker nog: we hebben iedereen juist heel hard nodig! Omdat we allemaal anders zijn, denken we anders na. Bij elkaar opgeteld kunnen al die ideeën en oplossingen de wereld veranderen.

Vraag

[slide 2 PowerPoint]

Leerlingen activeren, quizvraag: Wat hiervan is waar?

- Ruim 1 op de 10 mensen op aarde leeft in extreme armoede
- Bijna 12% van de mensen lijdt honger
- De rijkste 1% van de mensen op de wereld bezit bijna de helft van alle rijkdom

Antwoord

[slide 3 PowerPoint]

Dit is allemaal waar!

DEEL 1: VERDIEPING EERLIJK DELEN – 5 min

[slide 4 PowerPoint]

We kunnen niet zonder geld. Het heeft veel invloed op hoe we leven. Sommige mensen hebben er veel van, anderen minder. Geld bepaalt of je op breakdance of schaken kunt. Hoe groot je huis is of waarnaartoe je op vakantie gaat. Eigenlijk is het best gek dat niet iedereen ongeveer hetzelfde heeft. Want we zijn toch allemaal gelijk? Ik ben bij toeval in dit rijke deel van de wereld geboren. Jij waarschijnlijk ook. We hebben hier een goede economie, mensen- en kinderrechten, een regering die het allemaal best goed regelt en geen oorlog. Daar hebben mensen vroeger hard hun best voor gedaan. Maar wij hebben het nu zomaar gekregen. We hebben er dus ook niet meer recht op dan iemand anders. Dat ouders met hun kinderen uit een land vluchten waar je dit allemaal niet hebt, is dus ook best logisch. Wij willen ook niet leven waar we niet veilig zijn en niet genoeg hebben om te eten en te leven. Trouwens, de meeste mensen hebben het hier relatief goed – maar ook in Nederland zijn veel mensen arm en halen ze bijvoorbeeld eten bij de Voedselbank. Eerlijk delen moet overall.

Want we moeten het samen doen op deze aardbol, toch? Waar zouden we zijn zonder onze vrienden? Alleen is maar alleen. Onderzoekers zeggen dat je vrienden echt nodig hebt. Wees tegen iedereen aardig – waarom niet? Doe tegen anderen zoals je wil dat ze ook tegen jou doen. En geef lekker veel complimentjes! Over een mooie goal, een goed cijfer of een cool idee. Vertel je vrienden dat je ze leuk vindt. Stuur een kaartje wanneer iemand jarig is, neem eens een cadeautje mee. Verras je ouder(s), tante, buuf of de dakloze mevrouw in de straat met een grappige tekening, een zelfgebakken cake of een lief briefje. Daar word je toch blij van!

Opdracht – 5 min

[slide 5 PowerPoint]

>> We doen het samen

Bespreek met de klas wat jullie kunnen bedenken om bij te dragen aan eerlijk delen en elkaar helpen. Schrijf alle mogelijkheden op het bord. Hier alvast wat tips om jullie op gang te helpen:

- > Hou eens een deur open als er iemand met een grote doos aankomt.
- > Til de boodschappen voor de buurvrouw de trap op. Raap het op als iemand iets laat vallen.
- > Met de klas helpen in het verzorgingstehuis in je buurt, gezellig spelletjes spelen en zingen met de bewoners.
- > Verzorg dieren bij de dierenboerderij, of organiseer een 'Doe goed-week' of Complimentendag.
- > Zie je een kind op school of bij sport dat vaak alleen zit? Misschien kun je eens hallo zeggen en een gesprekje beginnen? Of eens vragen of-ie met jullie spel meedoet of bij je thuis wil langskomen?
- > Er zijn hier veel mensen en kinderen die hun land ontvlucht zijn. Alles achterlaten is natuurlijk echt heel moeilijk. Net als een nieuw leven beginnen op een nieuwe plek. Is er een asielzoekerscentrum bij jullie in de buurt? Misschien kunnen jullie eens spelen met de kinderen die daar wonen? Of speelgoed voor ze verzamelen met de klas?

Opdracht – 5 min

[slide 6 PowerPoint]

>> Raadsel, hoe kan dit?

Een jongen en zijn vader krijgen een ongeluk. De vader overlijdt, de jongen wordt naar het ziekenhuis gebracht. In de operatiekamer kijkt de chirurg naar de jongen en zegt: 'Ik kan deze jongen niet opereren, hij is mijn zoon'. Rara, hoe kan dit?

Denk daar eens over na. De jongen had toch al een vader? Die is er niet meer... Hoe kan hij dan ook de zoon zijn van de chirurg?

Antwoord

[slide 7 PowerPoint]

Omdat de chirurg een vrouw is.

Nabespreking – 5 min

Bespreek deze vragen:

- Wie dacht aan een man? Hoe komt dat?
- Hoe kunnen we ervoor zorgen dat we niet meer aan een man of een vrouw denken bij de naam van een bepaald beroep?

Wanneer we woorden horen als agent, dokter, astronaut of piraat zien we nog veel te vaak een man voor ons. Terwijl dat eigenlijk neutrale woorden zijn, die helemaal niet per se over een man hoeven gaan. Zelfs bij woorden als volwassene of persoon denken we sneller aan een man. Gek, hè?

De vraag is wat we hier het beste aan kunnen doen. Moeten we van alle woorden een mannelijke en vrouwelijke variant maken? Dus directeur / directrice, journalist / journaliste, burgemeester / burgemeesteres, dokter / eh... dokster? Die laatste twee woorden laten al zien dat dit niet altijd gaat. Bij lang niet alle woorden lukt dat in het Nederlands. En het is misschien ook niet zo'n goed

idee, wat vinden jullie? We kunnen het dus beter anders aanpakken. Doen jullie mee om ervoor te zorgen dat we bij alle woorden niet alleen meer mannen voor ons zien? Er moeten meer voorbeelden komen van allerlei soorten mensen die allerlei soorten beroepen, en voorkomen dat het steeds alleen over mannen gaat. Want we willen natuurlijk dat iedereen zichzelf kan herkennen in beroepen als loodgieter, huisarts of architect.

TIPS

[slide 8 PowerPoint]

> Lees je een boek of online verhaal en zie je namen van beroepen staan? Bedenk je dan meteen dat dit een beroep voor iedereen kan zijn – en dus niet alleen voor een man. Kan jij het ook worden? (Tuurlijk!)

> Vertel het raadsel van de chirurg aan zoveel mogelijk mensen. En praat in de klas en met je vrienden over gelijke taal! We gebruiken mannelijke woorden bijvoorbeeld veel vaker dan je denkt en logisch is. Waarom zeggen we 'jongens' tegen een groepje mensen, als er ook meisjes bij zijn? Beetje gek? Of: 'Ik heb het koud, man!' tegen een vriendin?

DEEL 2: VERDIEPING MEISJES EN JONGENS ZIJN GELIJK – 5 min

[slide 9 PowerPoint]

Als je feminist bent, betekent dat dat je je inzet voor gelijke rechten voor mannen en vrouwen. Beetje gek dat dat nodig is, hè? Waarom zouden vrouwen minder zijn dan mannen? Dat slaat nergens op. Toch worden ze vaak wel zo behandeld. Bijvoorbeeld: vrouwen krijgen minder betaald dan mannen, voor hetzelfde werk. Huh? Echt waar! Het is voor vrouwen ook moeilijker om de baas op hun werk te worden. En als ze een groot sporttoernooi winnen, krijgen ze minder prijzengeld en een kleinere beker dan mannen. Nou ja...

En dat terwijl er in 2016 voor het eerst meer Nederlandse vrouwen dan mannen naar de Olympische Spelen gingen (eventueel: zoek eens op hoe dat in de jaren daarna was?). Vrouwen wonnen ook meer medailles. Wist je trouwens dat meisjes het vaak beter doen op school dan jongens? En dat er meer vrouwen naar de universiteit gaan dan mannen? Dus dat mannen in bedrijven en regeringen veel vaker de baas zijn, is niet logisch.

Vroeger vonden mensen dat vrouwen vooral kinderen moesten krijgen en opvoeden. Maar dat hoeft natuurlijk niet, dat mogen ze zelf weten. Iedereen mag zelf beslissen of-ie kinderen krijgt. En moeders hoeven daar helemaal niet veel meer tijd aan te besteden dan vaders (en niet eens alle kinderen hebben een vader en een moeder – misschien heb jij er maar een, of twee moeders of twee vaders?). Vaders kunnen net zo goed voor kinderen zorgen. Dat is soms best moeilijk om te geloven. Want in tijdschriften en op tv zie je veel vaker vrouwen die zorgen en mannen die werken. Zo ouderwets! En vrouwelijke ministers en directeuren krijgen bijvoorbeeld de vraag hoe het ze lukt om zo'n drukke baan te hebben terwijl ze kinderen hebben. Hee, hallo, vraag dat ook eens aan een man! Jongens worden minder graag verpleger, omdat ze denken dat het voor meisjes is. Dat is echt zonde! Alle kinderen hebben dezelfde rechten en mogen zelf weten wat ze willen gaan doen. Lekker directeur of minister-president worden, meiden! En lekker verpleger (of dierenverzorger, of wat dan ook) worden, jongens!

Opdracht – Eens of oneens? – 5 min

[slide 10 PowerPoint]

>> **Klasgesprek:** Wat denkt iedereen in de klas? Laat de leerlingen het antwoord toelichten.

Het Nederlandse mannenvoetbalelftal is beter dan het vrouwenteam.

eens / oneens

Vrouwen zijn beter in het zorgen voor kinderen.

eens / oneens

Mannen kunnen beter de baas zijn.

eens / oneens

Make-up is voor meisjes.

eens / oneens

Jongens kunnen beter een superheld zijn dan meisjes.

eens / oneens

Lesafsluiting – 5 min

[slide 11 PowerPoint]

Bijvoorbeeld:

- Deel jij altijd alles eerlijk? Waarom wel of niet?
- Hebben jullie het thuis weleens over onderwerpen als armoede of gelijke rechten?
- Waarom is het belangrijk om eerlijk te delen?
- Zijn jongens en meisjes gelijk? Waarom wel of niet?
- Moeten meisjes en jongens altijd hetzelfde mogen, en bijvoorbeeld hetzelfde verdienen?
- Wat vond je van deze les?
- Zou nog een les uit deze serie willen doen?

Suggesties

[Als je nog meer tijd hebt/of voor kinderen die meer willen doen:](#)

HOE ZIT HET IN JE (SCHOOL)BOEKEN?

In schoolboeken komen vaak vooral mannen voor. Blader jouw boeken eens door en tel hoeveel vrouwen je tegenkomt? Dit is ook leuk om met de krant te doen, of een nieuwssite waar je weleens op kijkt. (In je schoolboeken vind je trouwens ook veel meer Nederlandse namen dan Turkse, Ghanese, Syrische of Indiase – let maar eens op!) En hoe zit het in je leesboeken: hebben de moeders bijvoorbeeld een baan, of alleen de vaders? Zeker geschiedenisboeken gaan meestal alleen over mannelijke helden. Terwijl natuurlijk de helft van de bevolking vrouw is! Welke ontdekkingsreizigers, zeebonken, uitvinders, ministers, wetenschappers, schrijvers of kunstenaars kun je noemen? Hoeveel daarvan zijn vrouw?

ALLES IS VOOR IEDEREEN

Autootjes voor jongens en poppen voor meisjes? Waarom? Al het speelgoed is voor iedereen. Waarom zou een jongen niet in de huishoek kunnen spelen en een meisje niet in de bouwhoek? Daar is geen reden voor. Je moet gewoon doen wat je leuk vindt. Dat geldt ook voor hobby's. Er zijn geen speciale hobby's voor jongens en meisjes. Die regel staat niet in de wet. Dus meiden op een vechtsport en jongens op ballet? Echt wel. Een betere wereld betekent ook dat iedereen zichzelf kan zijn. Bedenk hoe jij hieraan kan meehelpen.

SOCIAL MEDIA

Er zijn veel toffe jongeren die zich online inzetten voor een betere wereld. Zoek op Instagram deze eens op als je het leuk vindt:

- *Lilly Platt (11) | @lillys_plastic_pickup*
Op haar 7de begon Lilly met het opruimen van plastic, en inmiddels heeft ze al meer dan 100.000 stukken afval geraapt. Lilly staakt elke vrijdag voor het klimaat en heeft allerlei prijzen gewonnen. Ze werd in Groot-Brittannië geboren, maar woont nu in Nederland.
- *Jesse van Schaik (15) | @diepvriesdame*
Jesse is betrokken bij de Nederlandse afdeling van Fridays for Future (@fridaysforfuturenederland). Ze neemt vaak deel aan demonstraties en acties en schrijft mee aan duurzame boeken.
- *Stijn Warmenhoven (18) | @stijnwarmenhoven*
Deze actievoerder is een van de eerste Nederlandse klimaatstakers en oprichter van scholierengroep Youth for Climate.

LESBRIEF bij *Dit is een goed gidsje – voor een betere wereld*

In deze serie zijn ook verkrijgbaar:

01 STOP DE SPULLEN

02 SCHONE SCHOOL

03 EET SMAKELIJK

04 ZELF WETEN WIE JE BENT

05 OP ONTDEKKINGSREIS OM JE HEEN

Deze lessen zijn gebaseerd op het boek:

